

AUDYT KRAJOBRAZOWY WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO – DOŚWIADCZENIA Z PROCESU WDRAŻANIA

Jarosław Kamiński, Agnieszka Podgórska

Wielkopolskie Biuro Planowania Przestrzennego w Poznaniu

KULTURA, PRZESTRZEŃ, TOŻSAMOŚĆ – 10 LAT USTAWY KRAJOBRAZOWEJ
8 października 2025 r.

Audyt krajobrazowy jako narzędzie ochrony krajobrazu

Rekomendacje i wnioski w Audycie krajobrazowym

Wdrażanie Audytu krajobrazowego województwa wielkopolskiego

Nowe narzędzia ochrony krajobrazu

RATYFIKACJA EUROPEJSKIEJ KONWENCJI KRAJOBRAZOWEJ

WDROŻENIE EUROPEJSKIEJ KONWENCJI KRAJOBRAZOWEJ

USTAWA KRAJOBRAZOWA

Ustawa o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu z dnia 24 kwietnia 2015 r.

AUDYT KRAJOBRAZOWY

**UCHWAŁA
REKLAMOWA/KRAJOBRAZOWA**

Audyt krajobrazowy

- To nowe narzędzie ochrony i kształtowania krajobrazu, którego sporządzenie należy do obowiązków samorządów województw.
- W dokumencie tym identyfikuje się krajobrazy na obszarze całego województwa – w jego granicach administracyjnych, następnie dokonuje się charakterystyki krajobrazów i ich oceny oraz określa się **krajobrazy priorytetowe**, czyli te najcenniejsze.
- Dla krajobrazów priorytetowych oraz krajobrazów we wskazanych formach ochrony prawnej, formułuje się ustalenia w postaci **rekomendacji i wniosków**, które dotyczą ich kształtowania i ochrony.
- Rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazów należy uwzględniać w dokumentach planistycznych szczebla regionalnego i lokalnego.

Dolina Warty

Podstawy prawne audytu krajobrazowego

- Art. 38 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

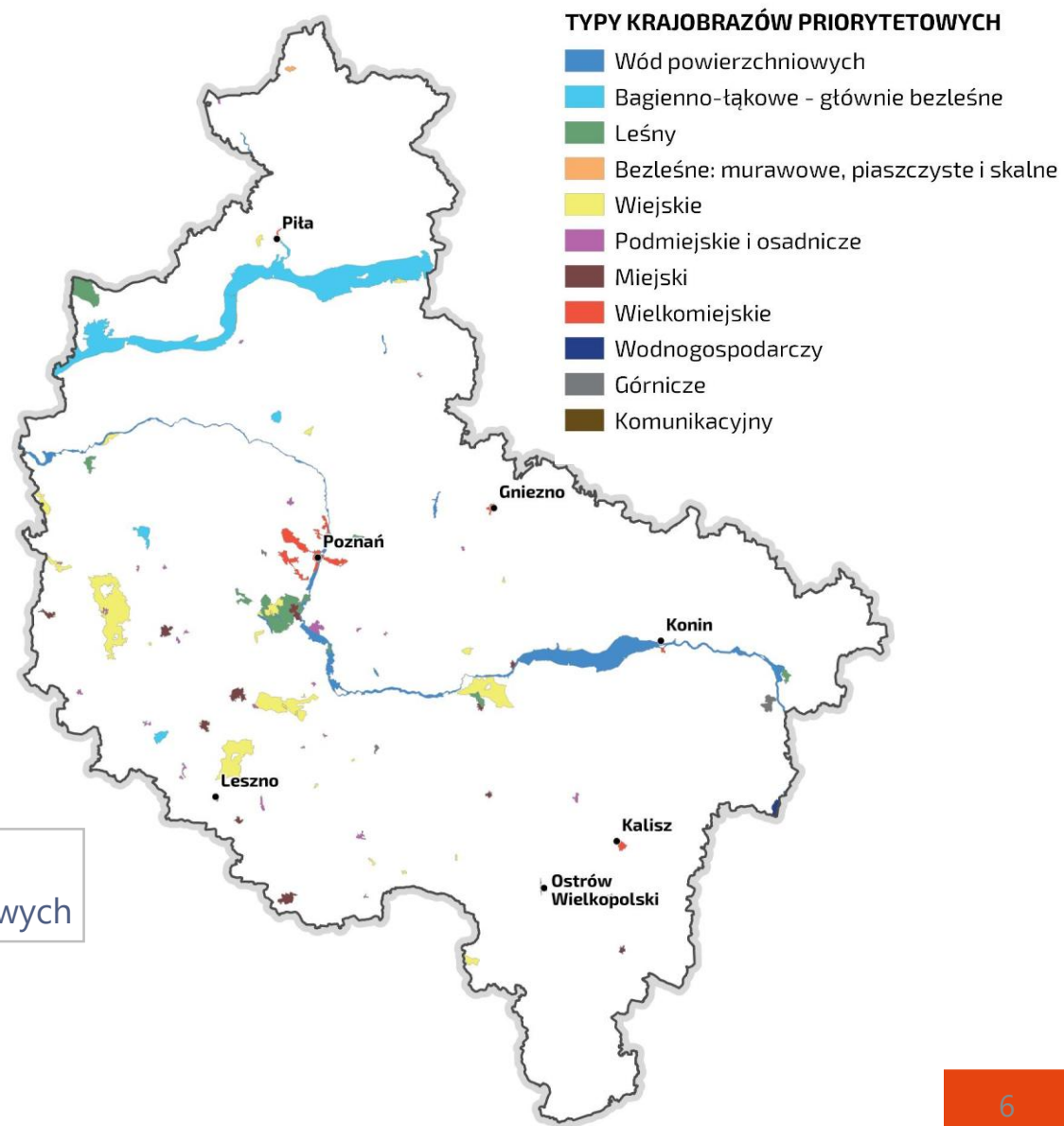
Organy samorządu województwa sporządzają plan zagospodarowania przestrzennego województwa, (...) a także sporządzają audyt krajobrazowy.

- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 2019 r. w sprawie sporządzania audytów krajobrazowych oraz

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 października 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sporządzania audytów krajobrazowych.

Krajobrazy Wielkopolski

Rekomendacje i wnioski

- służą ochronie i kształtowaniu walorów:

przyrodniczych

kulturowych

estetyczno-widokowych

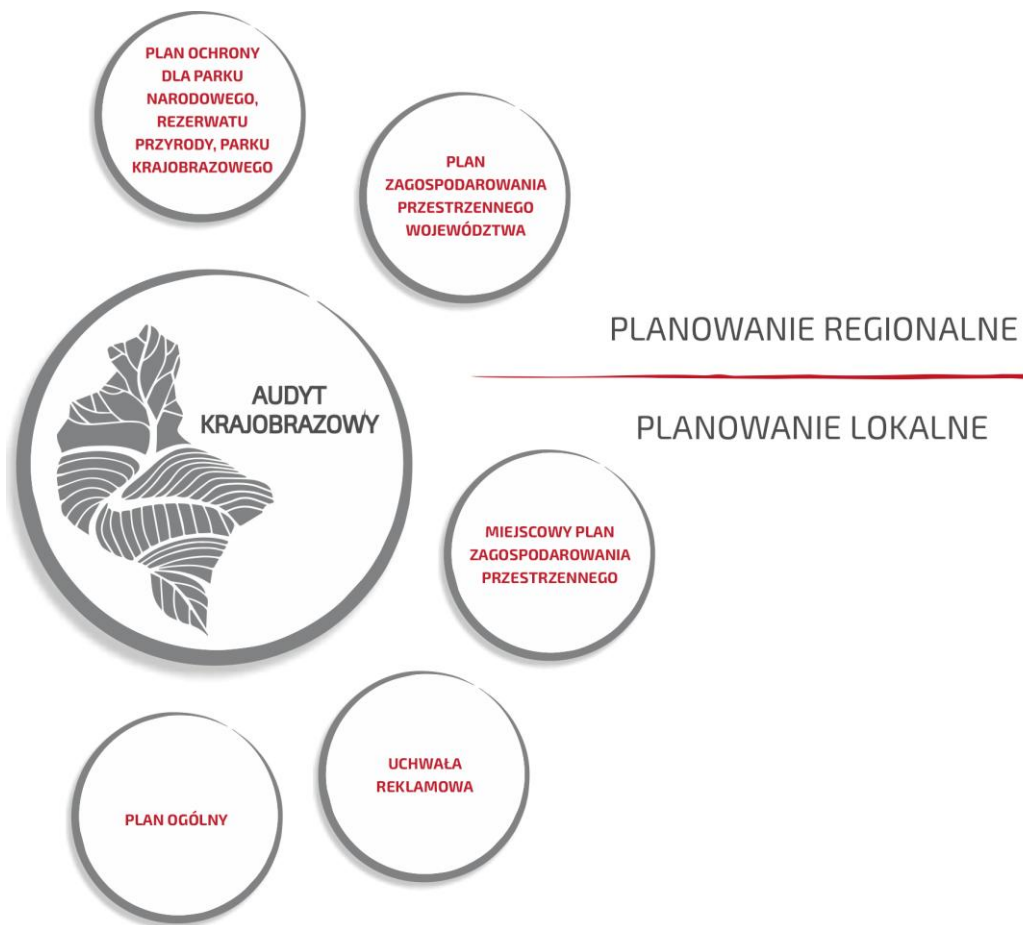
- określane są adekwatnie do charakterystyki krajobrazu, zdefiniowanych wartości i zdiagnozowanych zagrożeń,
- traktowane są jako **normy kierunkowe**,
- wskazują możliwość powołania form ochrony prawnej,
- określają zasady kształtowania zabudowy oraz parametry i wskaźniki zagospodarowania terenu, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy,
- zwracają uwagę na konieczność podejmowania działań mających na celu zachowanie walorów krajobrazowych.

Audyty krajobrazowe w Polsce

- Duże opóźnienie w uchwalaniu audytów przez sejmiki województw spowodowane głównie długim okresem przygotowania rozporządzenia wykonawczego oraz trudnościami metodycznymi.
- Obecnie audyt krajobrazowy obowiązuje w 10 województwach.

Wpływ audytu krajobrazowego na dokumenty zagospodarowania przestrzennego

Zgodnie z przepisami prawa zarząd województwa sprawdza zgodność dokumentów planistycznych szczebla gminnego z planem zagospodarowania przestrzennego województwa i audytem krajobrazowym. Dla planów ogólnych i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wydaje się uzgodnienie w formie postanowienia.

Postanowienia wydane przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego dla **projektów miejscowych planów**, w zakresie zgodności z audytem krajobrazowym, w 2024 r.:

- ogółem – 335,
- pozytywne – 247, w tym 74 projekty planów zawierały rekomendacje i wnioski,
- negatywne – 14.

W sprawie **projektów planów ogólnych** – do końca września 2025 r. wydano 33 postanowienia (w tym 8 odmownych).

Rekomendacje i wnioski najczęściej nieuwzględniane w miejscowych planach:

- **brak uwzględnienia w planach Audytu krajobrazowego,**
- nieuwzględnione rekomendacje i wnioski stanowiące podstawę odmowy uzgodnienia planu:
 - **walory estetyczno-widokowe:**
 - ✓ zachowanie i ochrona obiektów i obszarów stanowiących wyróżniki krajobrazowe (dominanty i akcenty krajobrazowe) jako szczególnie wyróżniające się w przestrzeni,
 - ✓ zachowanie osi i ciągów widokowych poprzez ograniczanie zainwestowania przesłaniającego widok ,
 - ✓ zachowanie przedpól ekspozycji poprzez ograniczenie możliwości realizacji obiektów budowlanych z wyjątkiem małej architektury, z uwzględnieniem konieczności zachowania widoku,
 - **zagospodarowanie terenu z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy,**
 - możliwość lokalizowania nowej zabudowy w ramach uzupełniania lub kontynuacji zainwestowania,
 - intensywność zabudowy oraz minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w nawiązaniu do przeważających lub charakterystycznych parametrów i wskaźników dla poszczególnych ulic lub kwartałów zabudowy,
 - ograniczanie przekształcania terenów rolnych i leśnych,
 - możliwość lokalizowania nowych usług z wykorzystaniem istniejącej zabudowy lub poprzez uzupełnianie zabudowy z dostosowaniem skali nowych budynków usługowych do charakteru miejsca realizacji inwestycji oraz wykluczanie lokalizacji usług handlu o dużej powierzchni sprzedaży (powyżej 400 m²),
 - **ograniczania możliwości budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m** od linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej, rybackiej oraz racjonalnej gospodarce rolnej i leśnej, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej.

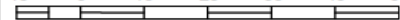
Studium przypadku – miejscowy plan

Krajobraz priorytetowy „Wąsowo”

ZMIANA MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DLA TERENU DZIAŁKI NR 121/2 W MIEJSCOWOŚCI ŚLIWNO ORAZ DZIAŁKI NR 110/4 W MIEJSCOWOŚCI WĄSOWO, GMINA KUŚLIN

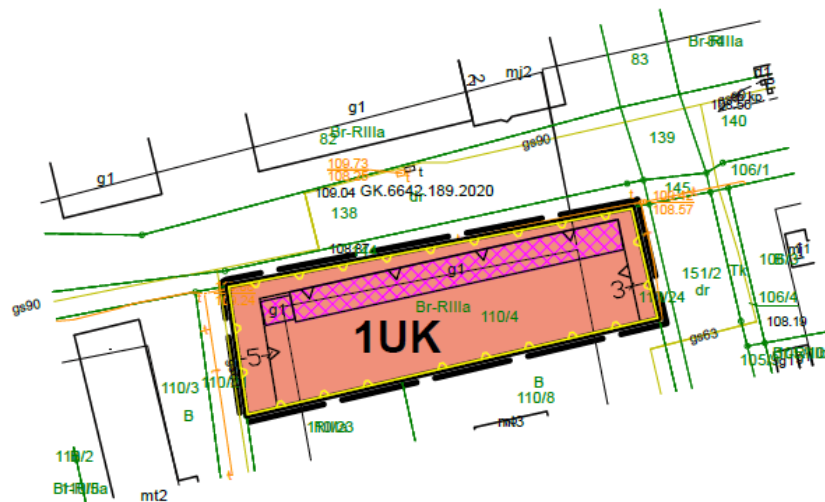
SKALA 1:1000

10 0 10 20 30 40 50 m

Wąsowo dz. nr ewid. 110/4

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr
Rady Gminy Kuślin
z dnia

§9. W zakresie granic i sposobów zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, ustalonych na podstawie odrębnych przepisów, terenów górniczych, a także obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, obszarów osuwania się mas ziemnych, krajobrazów priorytetowych określonych w audycie krajobrazowym oraz w planach zagospodarowania przestrzennego województwa ustala się:

- 1) w granicy terenu 1UK ochronę Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP Nr 144 „Dolina Kopalna Wielkopolska” granice którego określają przepisy odrębne, poprzez zabudowę i zagospodarowanie terenu objętego niniejszą zmianą planu, zgodnie z ustaleniami niniejszej uchwały oraz zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 2) w granicy terenów 2MNW-U, 2UK, 2KDW ochronę Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP Nr 145 „Dolina Kopalna Szamotuły - Duszniki” granice którego określają przepisy odrębne, poprzez zabudowę i zagospodarowanie terenu objętego niniejszą zmianą planu, zgodnie z ustaleniami niniejszej uchwały oraz zgodnie z przepisami odrębnymi.

INFORMACJE:

OBSZAR OBJĘTY ZMIANĄ PLANU POŁOŻONY JEST W GRANICACH:
- Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP Nr 144 „Dolina Kopalna Wielkopolska”

Studium przypadku – miejscowy plan

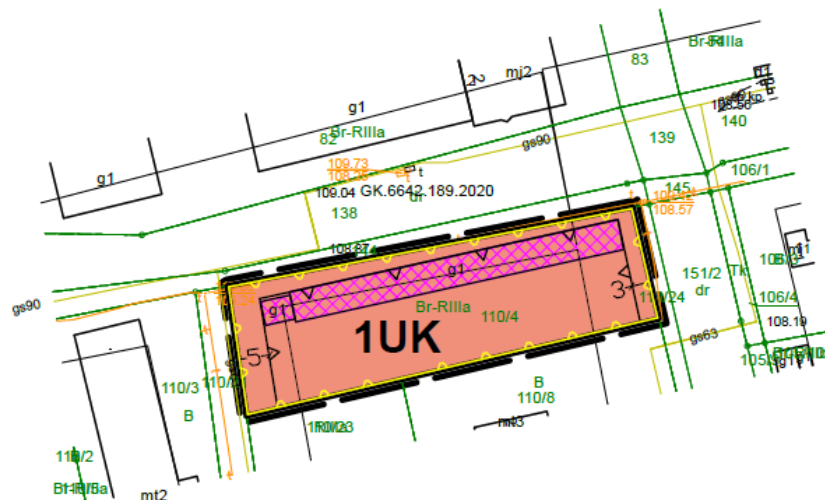
Krajobraz priorytetowy „Wąsowo”

ZMIANA MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DLA TERENU DZIAŁKI NR 121/2 W MIEJSCOWOŚCI ŚLIWNO ORAZ DZIAŁKI NR 110/4 W MIEJSCOWOŚCI WĄSOWO, GMINA KUŚLIN

SKALA 1:1000

10 0 10 20 30 40 50 m

Wąsowo dz. nr ewid. 110/4

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr
Rady Gminy Kuślin
z dnia

§9. W zakresie granic i sposobów zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, ustalonych na podstawie odrębnych przepisów, terenów górniczych, a także obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, obszarów osuwania się mas ziemnych, krajobrazów priorytetowych określonych w audycie krajobrazowym oraz w planach zagospodarowania przestrzennego województwa ustala się:

- 1) w granicy terenu 1UK ochronę Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP Nr 144 „Dolina Kopalna Wielkopolska” granice którego określają przepisy odrębne, poprzez zabudowę i zagospodarowanie terenu objętego niniejszą zmianą planu, zgodnie z ustaleniami niniejszej uchwały oraz zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 2) w granicy terenów 2MNW-U, 2UK, 2KDW ochronę Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP Nr 145 "Dolina Kopalna Szamotuły - Duszniki" granice którego określają przepisy odrębne, poprzez zabudowę i zagospodarowanie terenu objętego niniejszą zmianą planu, zgodnie z ustaleniami niniejszej uchwały oraz zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 3) na terenie 1UK ochronę krajobrazu priorytetowego „Wąsowo” nr 2032 określonego w audycie krajobrazowym województwa wielkopolskiego zgodnie z przepisami niniejszej uchwały oraz przepisami uchwały Nr LI/1000/23 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie uchwalenia Audytu krajobrazowego województwa wielkopolskiego, w tym:

INFORMACJE:

OBZAR OBJĘTY ZMIANĄ PLANU NA ZAŁĄCZNIKU NR 1 POŁOŻONY JEST W GRANICACH:

- Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP Nr 144 "Dolina Kopalna Wielkopolska"
- krajobrazu priorytetowego "Wąsowo" (nr 2032)

Studium przypadku – miejscowy plan

Krajobraz priorytetowy „W rejonie Nowego Tomyśla”

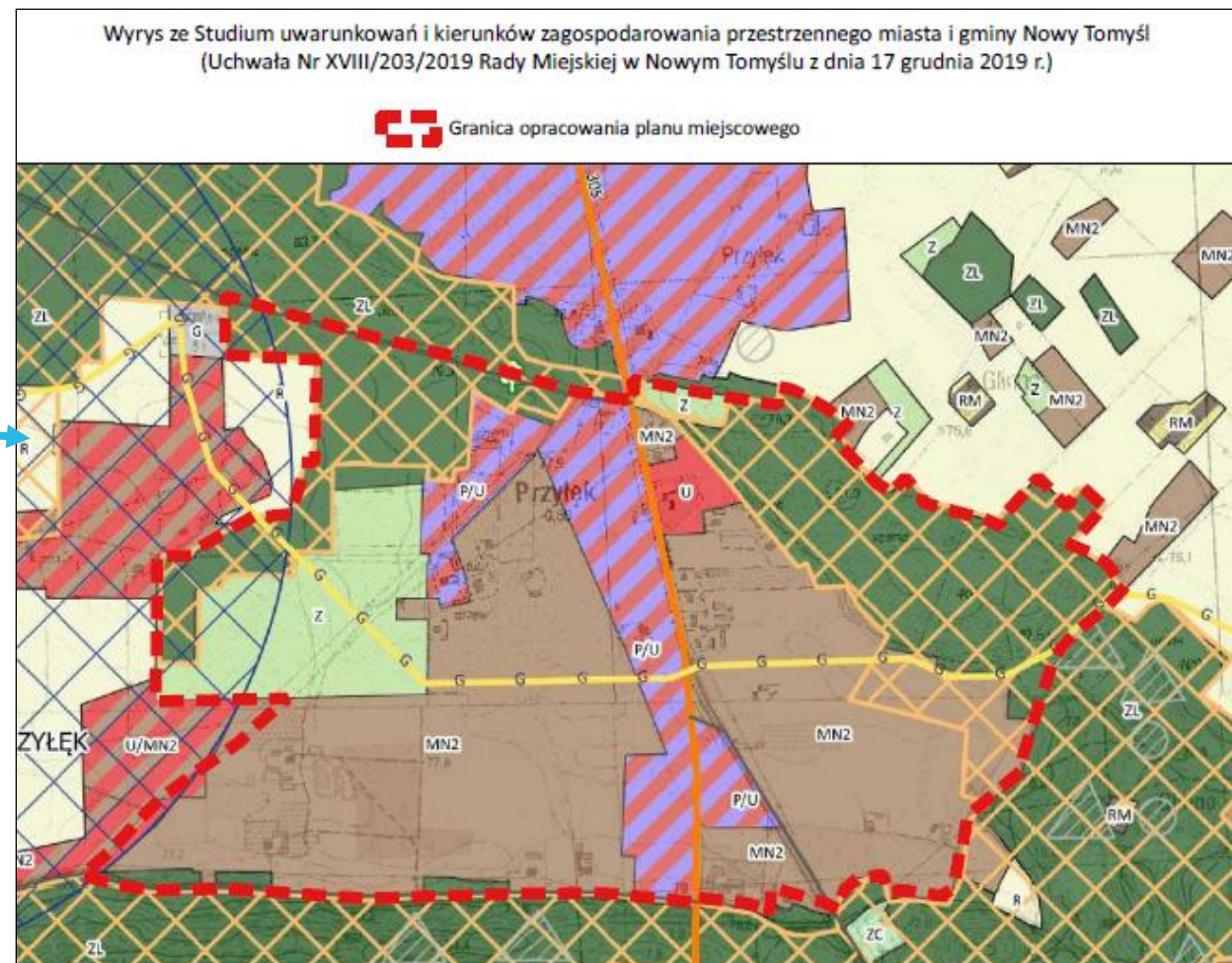
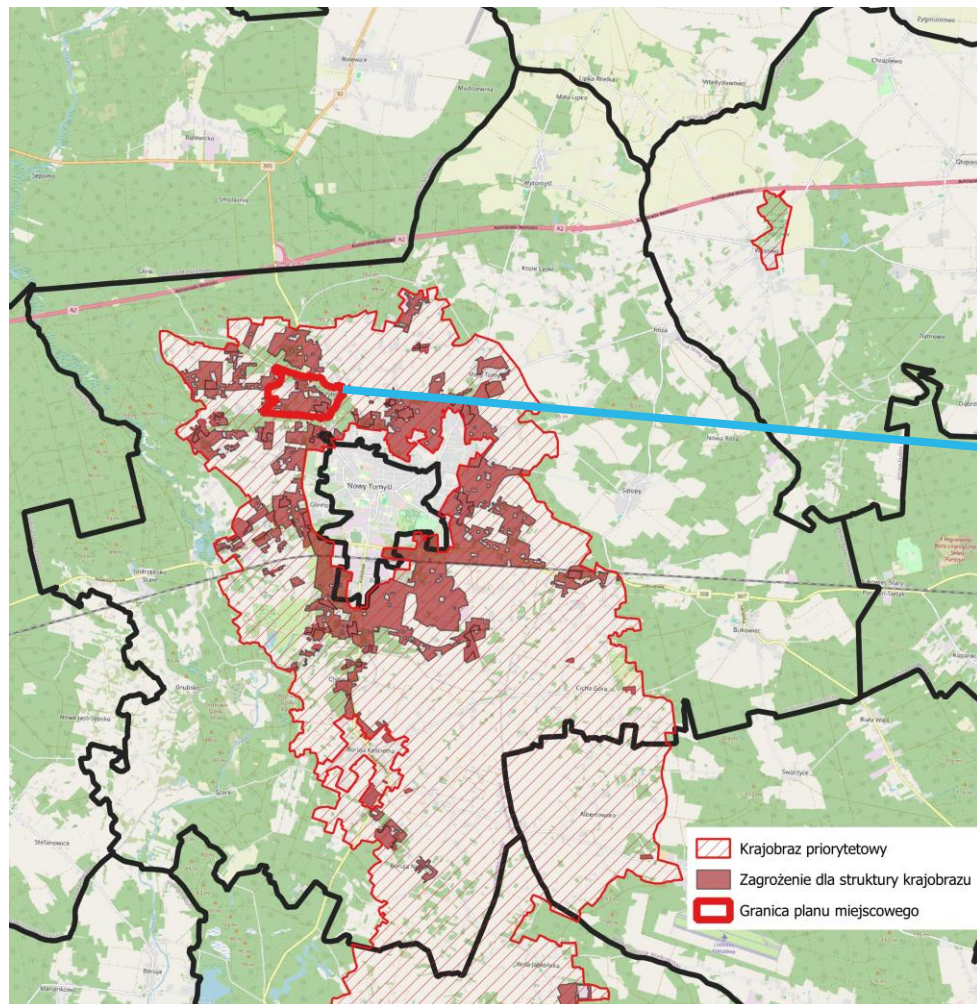

Rejon Nowego Tomyśla –
krajobraz ukształtowany
przez osadników
olęderskich

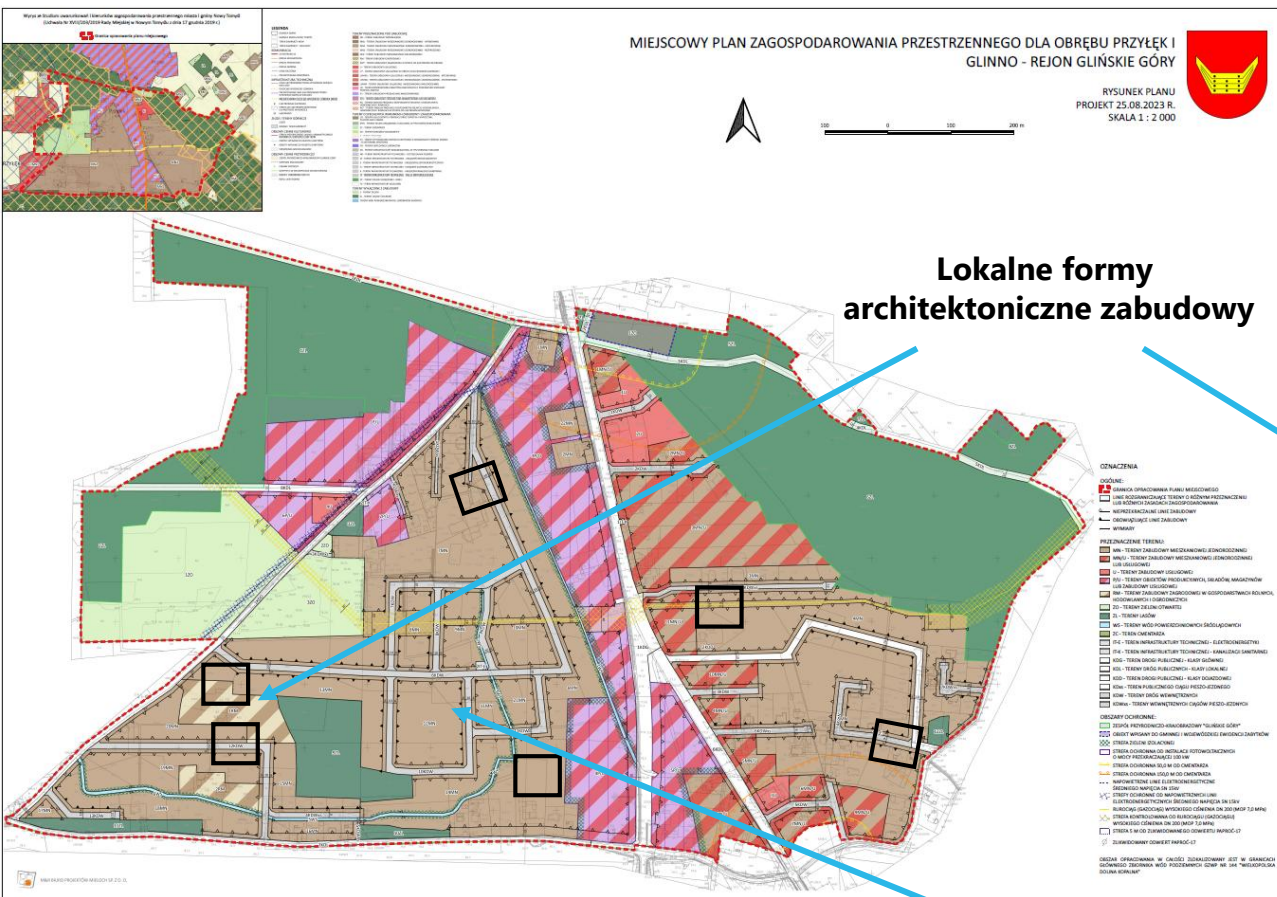
Studium przypadku – miejscowy plan

Krajobraz priorytetowy „W rejonie Nowego Tomysła”

Studium przypadku – miejscowy plan

Krajobraz priorytetowy „W rejonie Nowego Tomysła”

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

Granica miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na tle ortofotomapy

Tereny otwarte

Studium przypadku – miejscowy plan

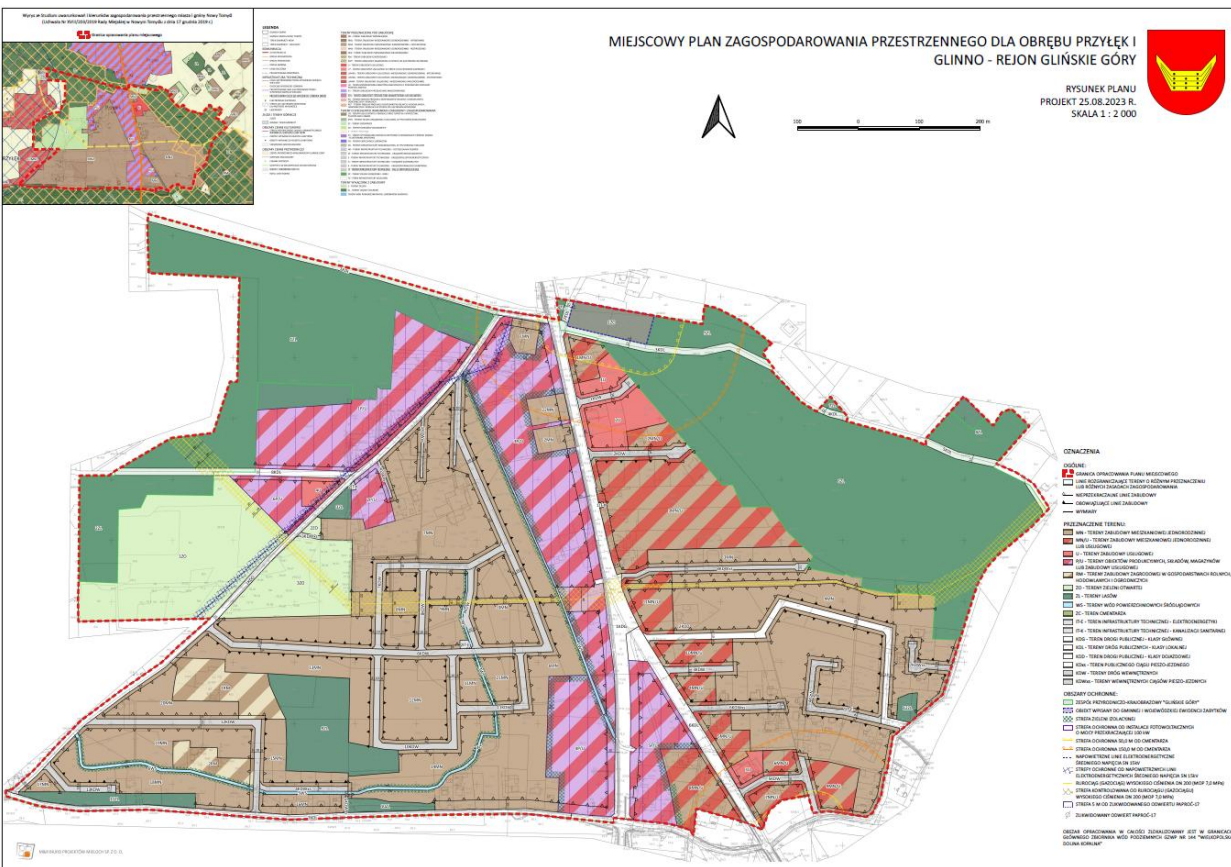
Krajobraz priorytetowy „W rejonie Nowego Tomyśla”

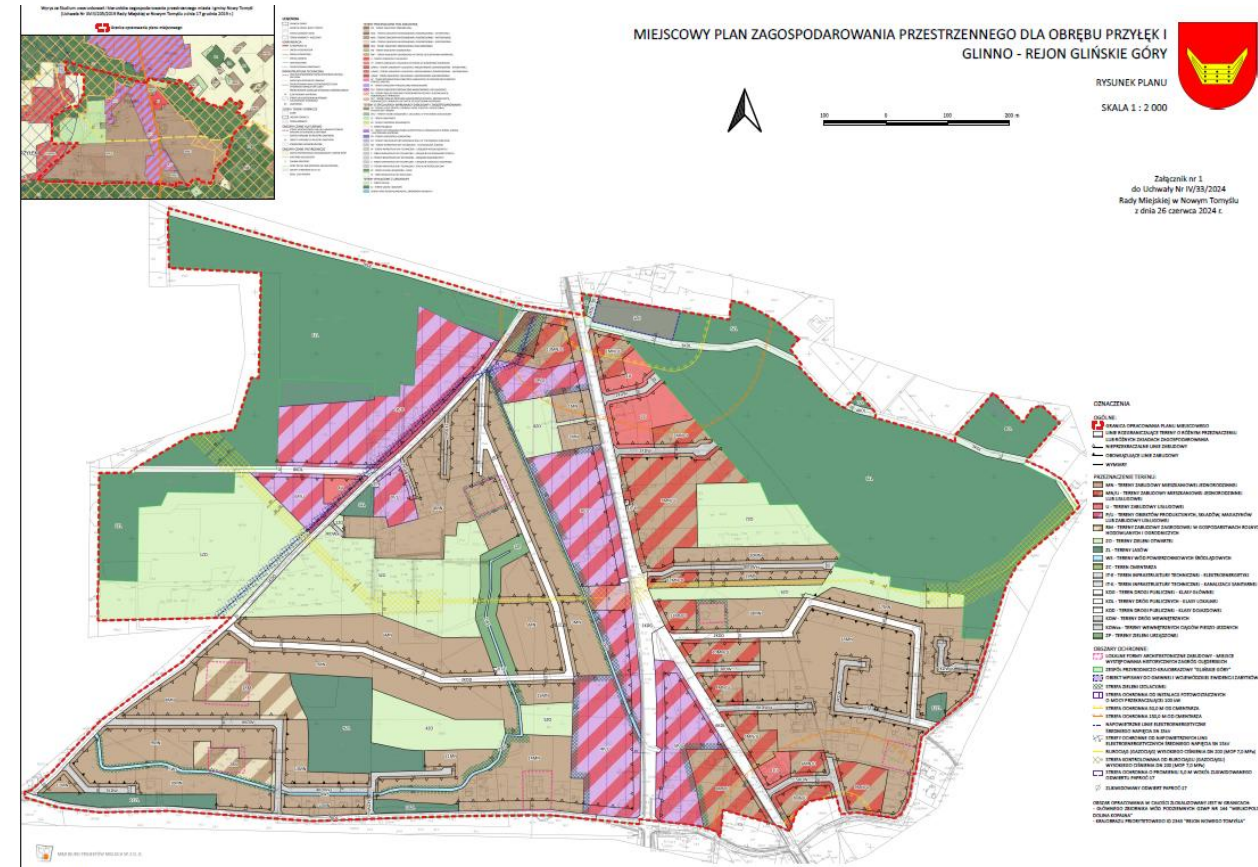

Studium przypadku – miejscowy plan

Krajobraz priorytetowy „W rejonie Nowego Tomysła”

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

Uzgodniony projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

Studium przypadku – plan ogólny

Przy uzgadnianiu projektu planu ogólnego z Audytem możemy się odnieść do:

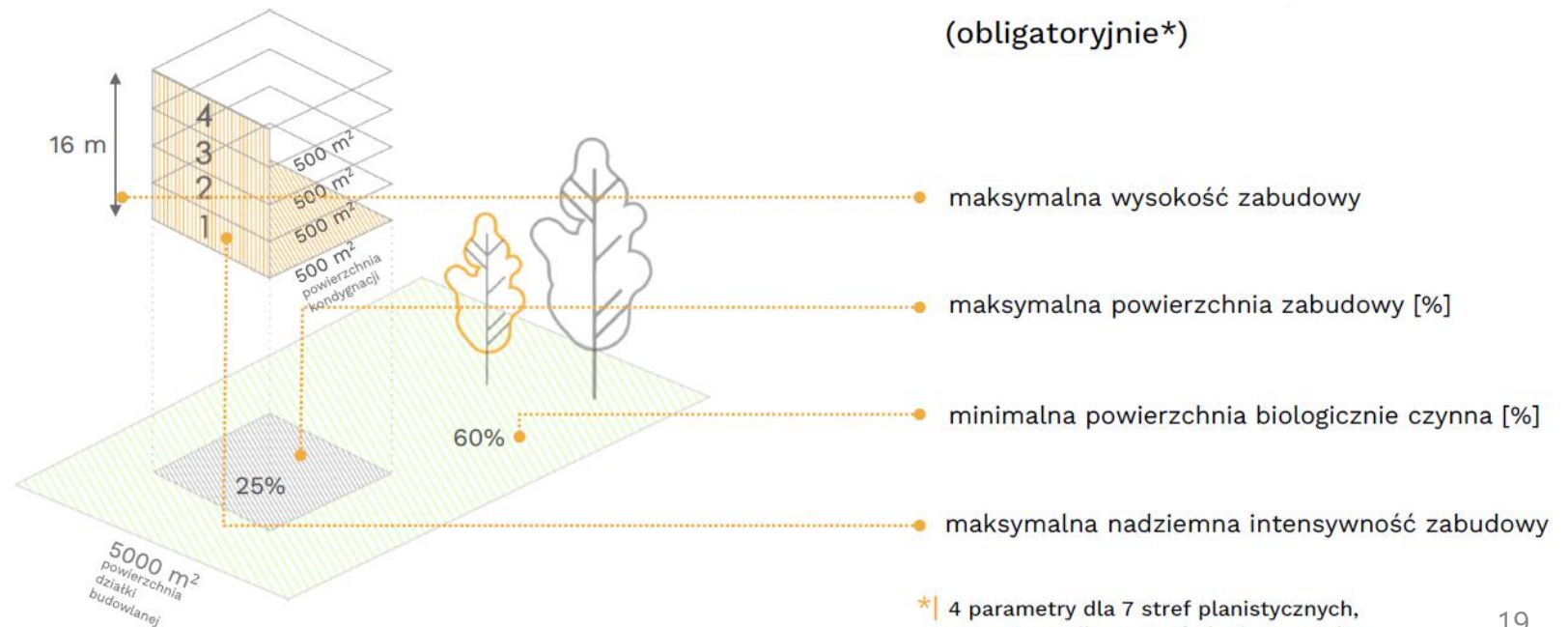
- **stref planistycznych, w tym ich profili funkcjonalnych – podstawnych i dodatkowych**
- **parametrów zabudowy**
- **obszarów uzupełnienia zabudowy**
- **pomocniczo zapoznać się z uzasadnieniem**

| Projekt planu ogólnego miasta Poznania

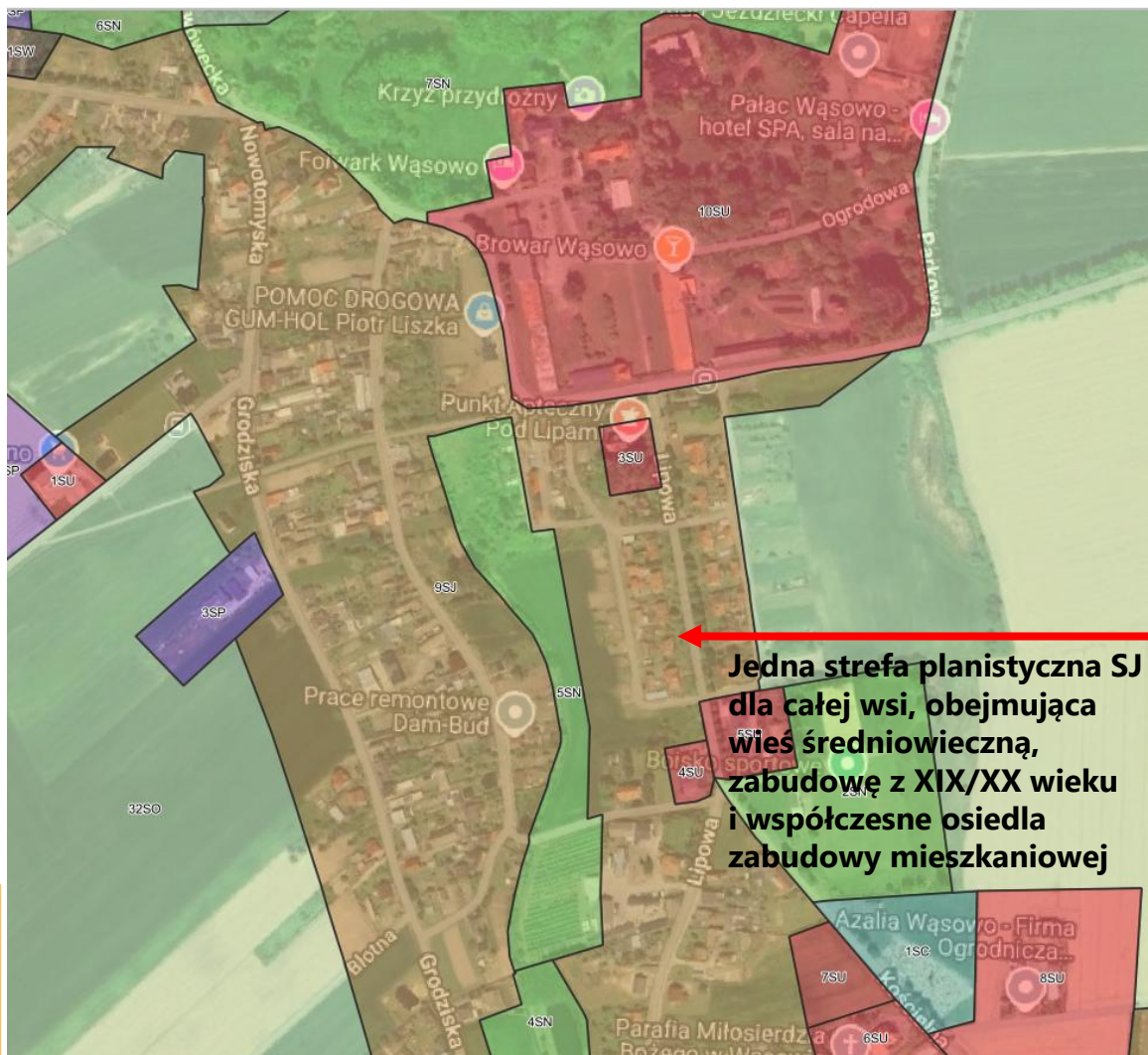
b| parametry zabudowy

(obligatoryjnie*)

*| 4 parametry dla 7 stref planistycznych,
1 parametr dla 10 stref planistycznych

Studium przypadku – plan ogólny (krajobraz priorytetowy „Wąsowo”)

Jedna strefa planistyczna SJ dla całej wsi, obejmująca wieś średniowieczną, zabudowę z XIX/XX wieku i współczesne osiedla zabudowy mieszkaniowej

Projekt planu ogólnego

Lokalna forma architektoniczna

Studium przypadku – plan ogólny (krajobraz priorytetowy „Wąsowo”)

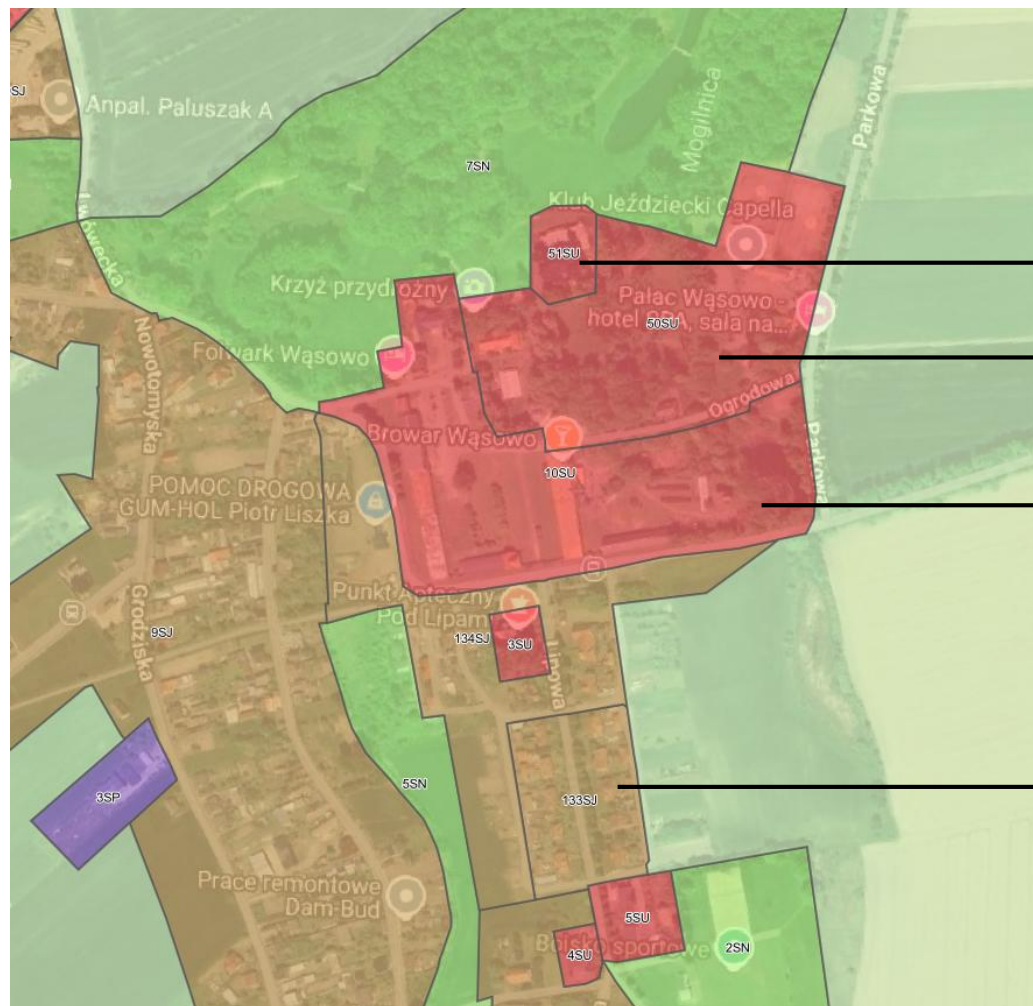
**Jedna strefa planistyczna
SU dla całego założenia
rezydencjonalnego, z
pałacem, zamkiem, kaplicą,
parkiem przypałacowym
i folwarkami**

Projekt planu ogólnego

Założenie rezydencjonalne

Studium przypadku – plan ogólny (krajobraz priorytetowy „Wąsowo”)

Strefa usługowa SU obejmująca zamek

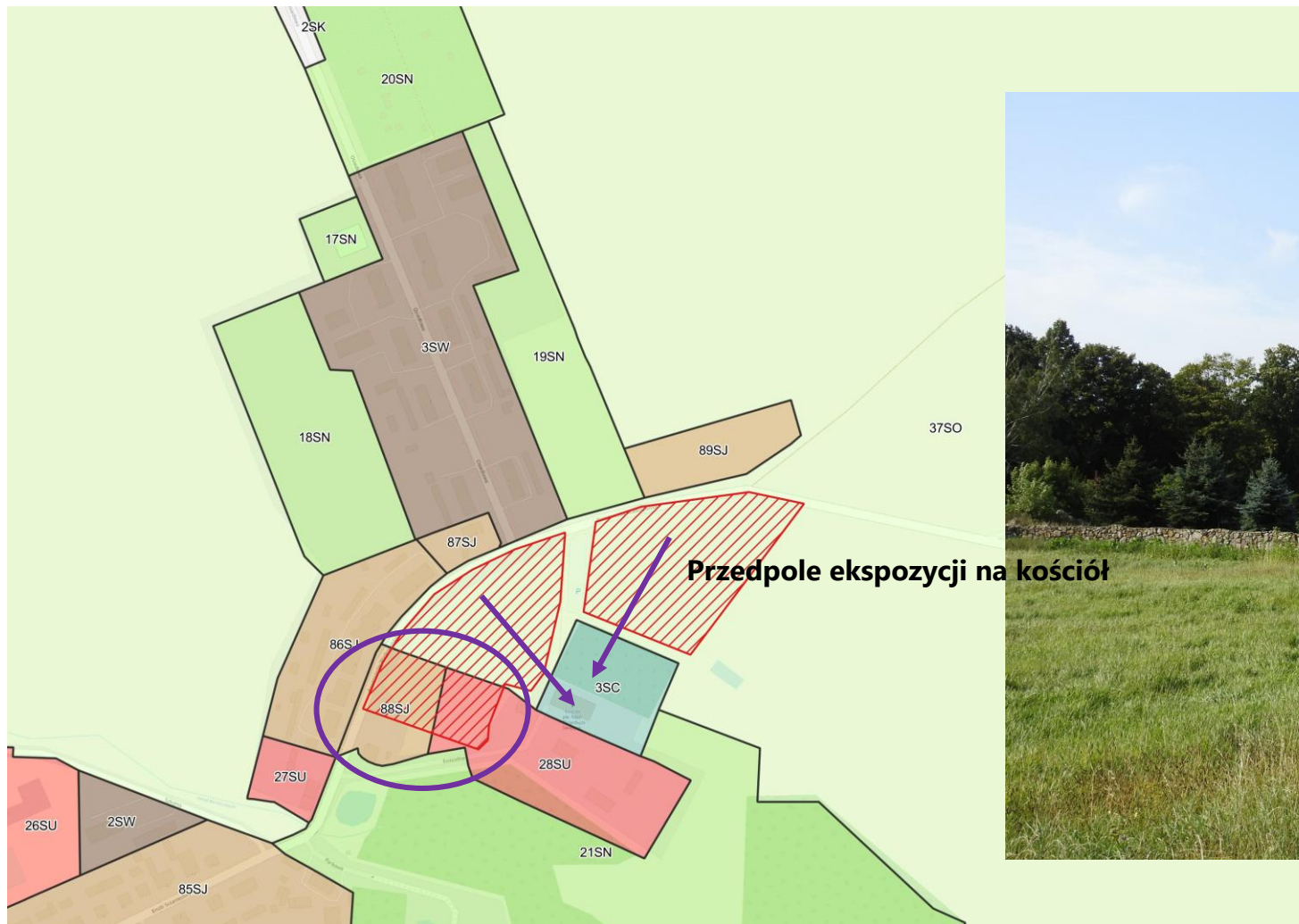
Strefa usługowa SU obejmująca pałac, kaplicę i park przypałacowy

Strefa usługowa SU obejmująca folwarki

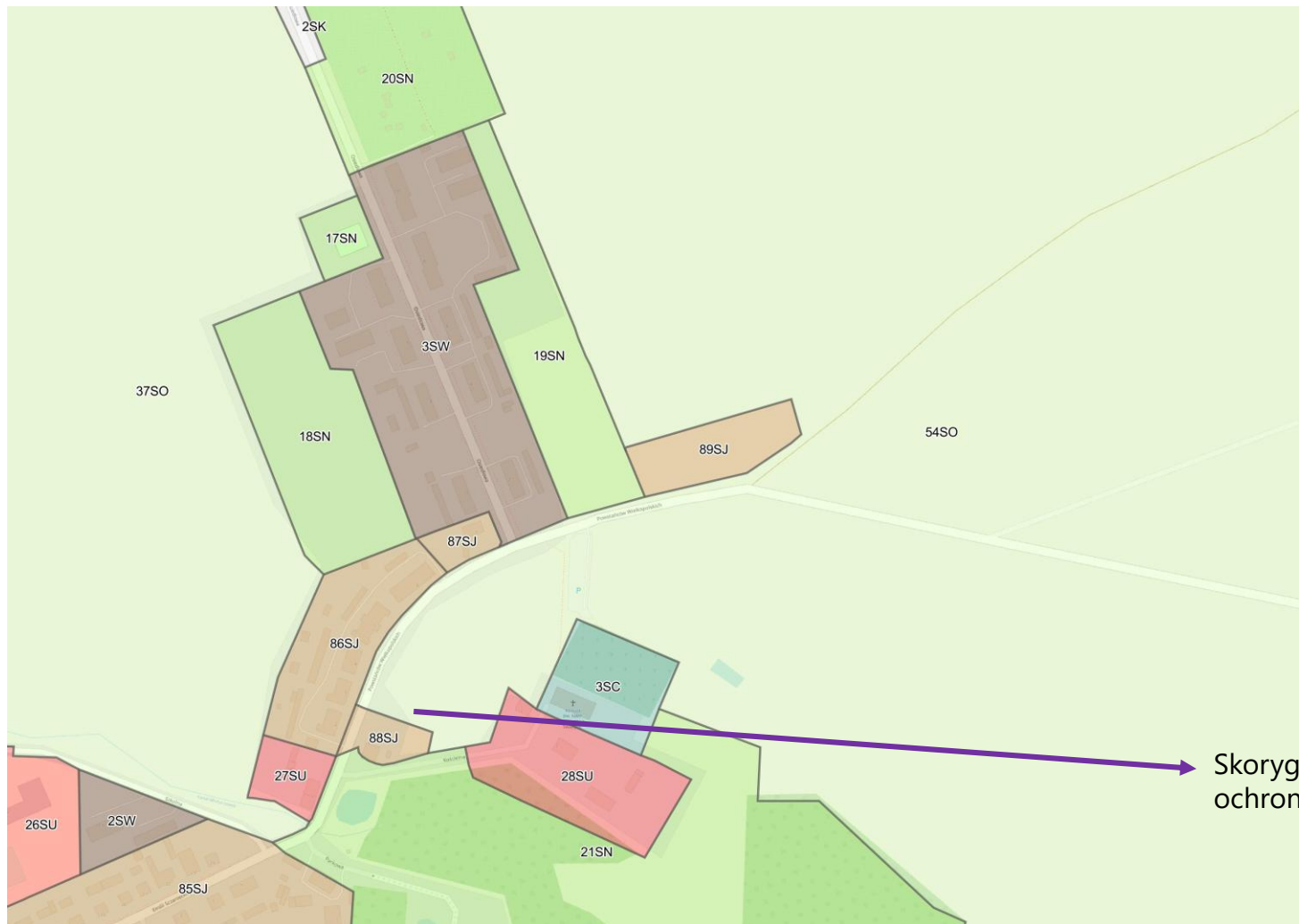
Strefa mieszkaniowa jednorodzinna SJ obejmująca kolonię domów mieszkalnych dawnych pracowników folwarcznych. W strefie zastosowano parametry zabudowy określone w Audycie krajobrazowym dla lokalnej formy architektonicznej zabudowy.

Projekt planu ogólnego uzgodniony

Studium przypadku – plan ogólny (krajobraz priorytetowy „Michorzewo”)

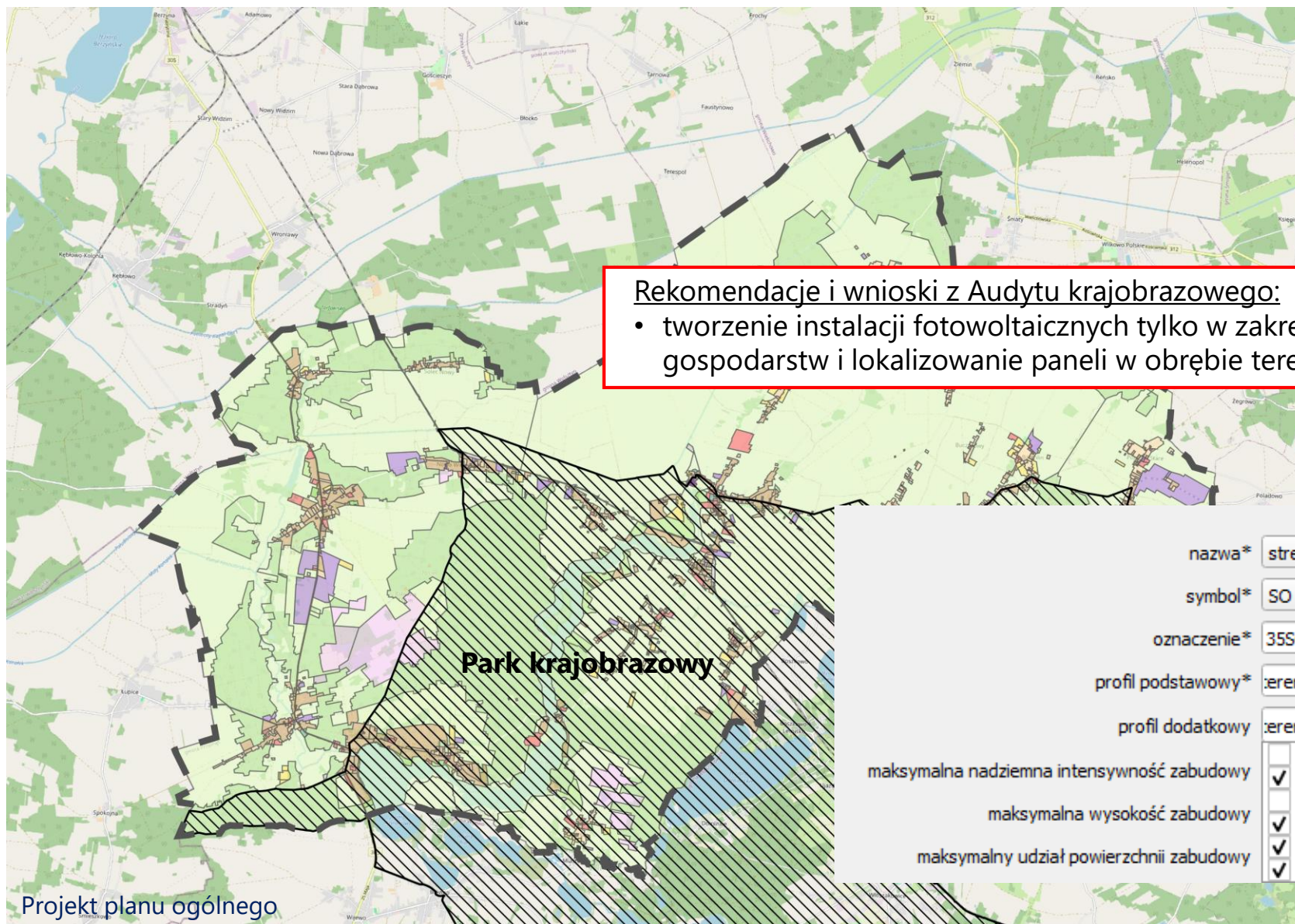
Studium przypadku – plan ogólny (krajobraz priorytetowy „Michorzewo”)

Skorygowany zasięg strefy mieszkaniowej w celu ochrony widoku na kościół

Projekt planu ogólnego uzgodniony

Studium przypadku – plan ogólny (Przemęcki Park Krajobrazowy)

Rekomendacje i wnioski z Audytu krajobrazowego:

- tworzenie instalacji fotowoltaicznych tylko w zakresie spełniającym potrzeby własne gospodarstw i lokalizowanie paneli w obrębie terenów zabudowanych (dachy, posesje)

nazwa* strefa otwarta

symbol* SO

oznaczenie* 35SO

profil podstawowy* teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni na...

profil dodatkowy teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni wodnej, teren biog...

☐ teren elektrowni wiatrowej

☒ teren elektrowni słonecznej

☐ teren elektrowni geotermalnej

☒ teren elektrowni wodnej

☒ teren biogazowni

☒ teren zieleni urządzonej

Podsumowanie – co jest ważne podczas wdrażania Audytu krajobrazowego?

- Dobrze przygotowany dokument pod względem merytorycznym i technicznym
- Szerokie konsultacje społeczne na etapie sporządzania dokumentu
- System Informacji Przestrzennej – aplikacja mapowa
- Dobrze przygotowany zakres wniosków i rekomendacji koniecznych do uwzględnienia w planach miejscowych i planach ogólnych
- Dialog z gminami i projektantami

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Wielkopolskie Biuro Planowania Przestrzennego w Poznaniu

ul. Mielżyńskiego 14A

61-725 Poznań

tel.: (61) 641-57-00

e-mail: sekretariat@wbpp.poznan.pl

www.wbpp.poznan.pl